

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
24 KOLUMN WSPIERAJĄCYCH EMPORY
KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO-AUGSBURSKIEGO PW. ŚW. TRÓJCY
W SUWAŁKACH**

autorki opracowania
mgr Iwona Janczewska
mgr Małgorzata Andron

**PRACOWNIA KONSERWATORSKA
GALERIA MAŁGORZATA ANDRON**
ul. Storczykowa 31, Nowe Miasto, 16-010 Wasilków
NIP 542 121 30 53, tel. 601 869 506
mail: gosia.andron@gmail.com

Białystok 22.05.2024 r.

HISTORIA KOŚCIOŁA

Kościół św. Trójcy w Suwałkach wybudowany w latach 1838-1841, według projektu Wacława Ritschla i Karola Majerskiego, jest jedynym czynnym obecnie kościołem ewangelickim na Suwalszczyźnie. Wzniesiony w stylu klasycystycznym przetrwał bez większych zmian i zniszczeń. W czasie ostatniej wojny Niemcy wywieźli dzwony i zdemontowali części metalowe organów oraz uszkodzili hełm wieży (wymieniono go po wojnie). Po wojnie budynek został przejęty przez katolików, odzyskany został kilka lat później w wyniku procesu sądowego.

KOLUMNY

Tematem opracowania są kolumny wspierające belkowanie sklepienia i empor, ustawione po sześć z obu stron nawy. Wykonane są z drewna, polichromowane. Dolne kolumny wspierające empory wykonano w porządku tokańskim, górny rząd kolumn wspierających belkowanie wykonano w porządku jońskim. Obecnie kolumny pomalowane są białą farbą olejną z dość nieudolnie malowaną szarą marmoryzacją.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Kolumny są w dość dobrym stanie technicznym i poza pęknięciami tensyjnymi trzonów i uszkodzeniami kilku baz, nie stwierdza się innych, istotnych uszkodzeń. Pęknięcia tensyjne drewna o dużym przekroju są zjawiskiem naturalnym i wynikają z wahań temperatury i wilgotności otoczenia. Nie mają one wpływu na wytrzymałość podpory. Uszkodzenia baz polegające na pęknięciach plinty i torusa, w niektórych miejscach z przemieszczeniem, wynikają z osłabienia podłoża czyli drewnianej podłogi. Konieczne jest zatem wzmocnienie podbudowy kolumn co trzeba wykonać podczas prac remontowych podłogi kościoła.

Kolumny są przemalowane co najmniej dwukrotnie. Pomijając niedbałość wykonania marmoryzacji, przemalowania bardzo niekorzystnie wpłynęły na formę kapiteli górnej kolumnady – pod warstwami farby zatarty został rysunek snycerki. Powołując się na odkrywki wykonane przez panią Joannę Pawłowską w roku 2011, stwierdza się, iż oryginalna polichromia kolumn zachowała się i jest to prawdopodobnie marmoryzacja w odcieniach jasnych szarości. Wszystko wskazuje na

to że możliwe jest odtworzenie oryginalnej malatury. Takie czynności pozytywnie wpłynęłyby na podwyższenie atrakcyjności obiektu, jaki i turystyczny rozwój regionu.

ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Celem prac konserwatorskich jest wzmocnienie podbudowy konstrukcyjnej kolumn i poprzez odtworzenie oryginalnej polichromii przywrócenie wnętrzu kościoła wartości estetycznych i historycznych

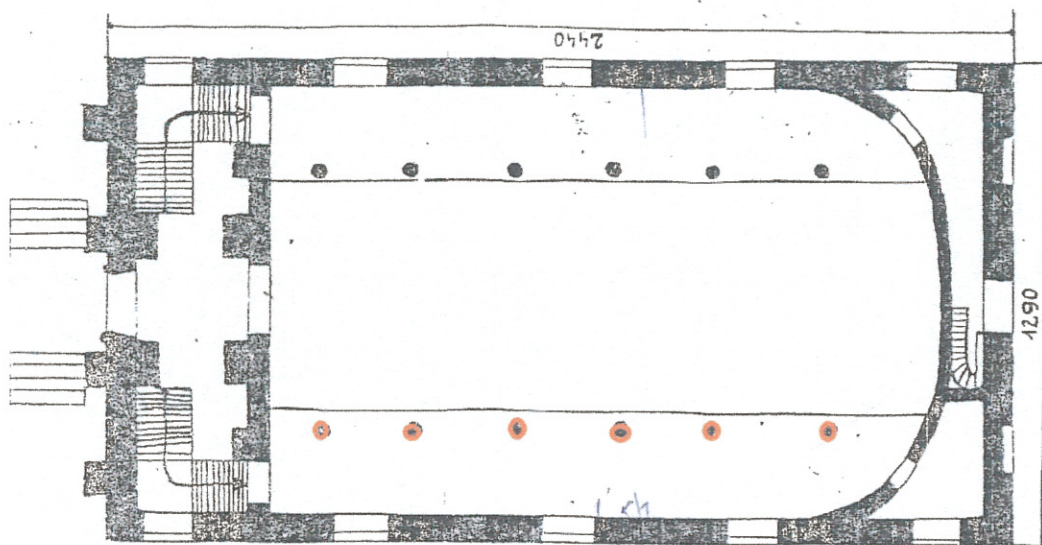
PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej przed przystąpieniem do prac
2. Wstępne usunięcie zabrudzeń powierzchniowych i demontaż przewodów elektrycznych
3. Dezynfekcja obiektu (Hylotox Q – Altax lub Perxil)
4. Usunięcie przemalowań olejnych do warstwy oryginalnej metodami mechanicznymi (skalpele, noże szewskie) i chemicznymi . Dobór środka do usuwania przemalowań po przeprowadzeniu prób. Wykonanie prób rozpuszczalnikowych : toluen, ksylen, aceton, metanol oraz gotowych preparatów Scansol, Decon 90, żel 3V3
5. Opcjonalnie -Impregnacja zdegradowanego drewna (ocena po usunięciu przemalowań) metodą nanoszenia pędzlem oraz metodą iniekcji (roztwór Paraloidu B72)
6. Uzupełnienie płytkich ubytków drewna kitem do drewna (Syntilor lub Tikkurilla)
7. Sklejenie pękniętych i rozeschniętych elementów (wklejenie szczapek na klej poliuretanowy)
8. Ze względu na konstrukcyjny charakter elementów - wymiana pękniętych plint i torusów. Wymieniane elementy należy wykonać z wysezonowanego materiału tego samego gatunku. Wymianie podlegać będą tylko te elementy baz dolnego rzędu kolumn, które uległy pęknięciu i nie stanowią stabilnego podparcia kolumn. Dotyczy to kolumn będących podporami południowej empory. Na poniższym rzucie zaznaczono je czerwonym kolorem

Zgodnie z pozwoleniem:
Nr z dnia 14.06.2024r.
L. dz. S. 5162 22.2024. JSJ
Suwałki, dnia 14.06.2024r.

Z up. Podlaskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

Joanna Krugły
p.o. Kierownika Delegatury w Suwałkach

9. Uzupełnienia ubytków warstwy gruntu (kit Tikurilla)
10. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej lub rekonstrukcje warstwy malarskiej farbami konserwatorskimi dostosowanymi do charakteru oryginalnej warstwy malarskiej. Zakres uzupełnień oryginalnej warstwy malarskiej, scalania kolorystycznego i rekonstrukcji niezachowanych fragmentów polichromii będzie można oszacować po całkowitym usunięciu przemalowań
11. Zabezpieczenie warstw polichromowanych werniksem woskowym
12. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej po wykonanych pracach

KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI

mgr Małgorzata Andron

Małgorzata Andron

KOSZTORYS PRAC KONSERWATORSKICH

24 KOLUMN WNĘTRZA KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO W SUWAŁKACH

Wycenę opracowano w oparciu o „Podstawy Wynagradzania Artystów Plastyków i Konserwatorów Dóbr Kultury” Ogólnopolskiej Rady Konserwatorów Dzieł Sztuki z listopada 2000r. ogłoszonego w Biuletynie Informacyjnym Konserwatorów Dzieł Sztuki Nr 1, 2001 r. Jako podstawę naliczania przyjęto przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2023 r t.j. 7155,5 zł

Lp	Element	Pozycja tabeli	sp	r	p dcm ²	Cena w zł 1dcm ²	Wartość w zł netto	Wartość w zł brutto
1	kolumnu drewniane polichromowane 24 szt	8.A-1	0,41	1	12240,00	29,3	358632,00	441117,36
	Razem						358632,00	441117,36

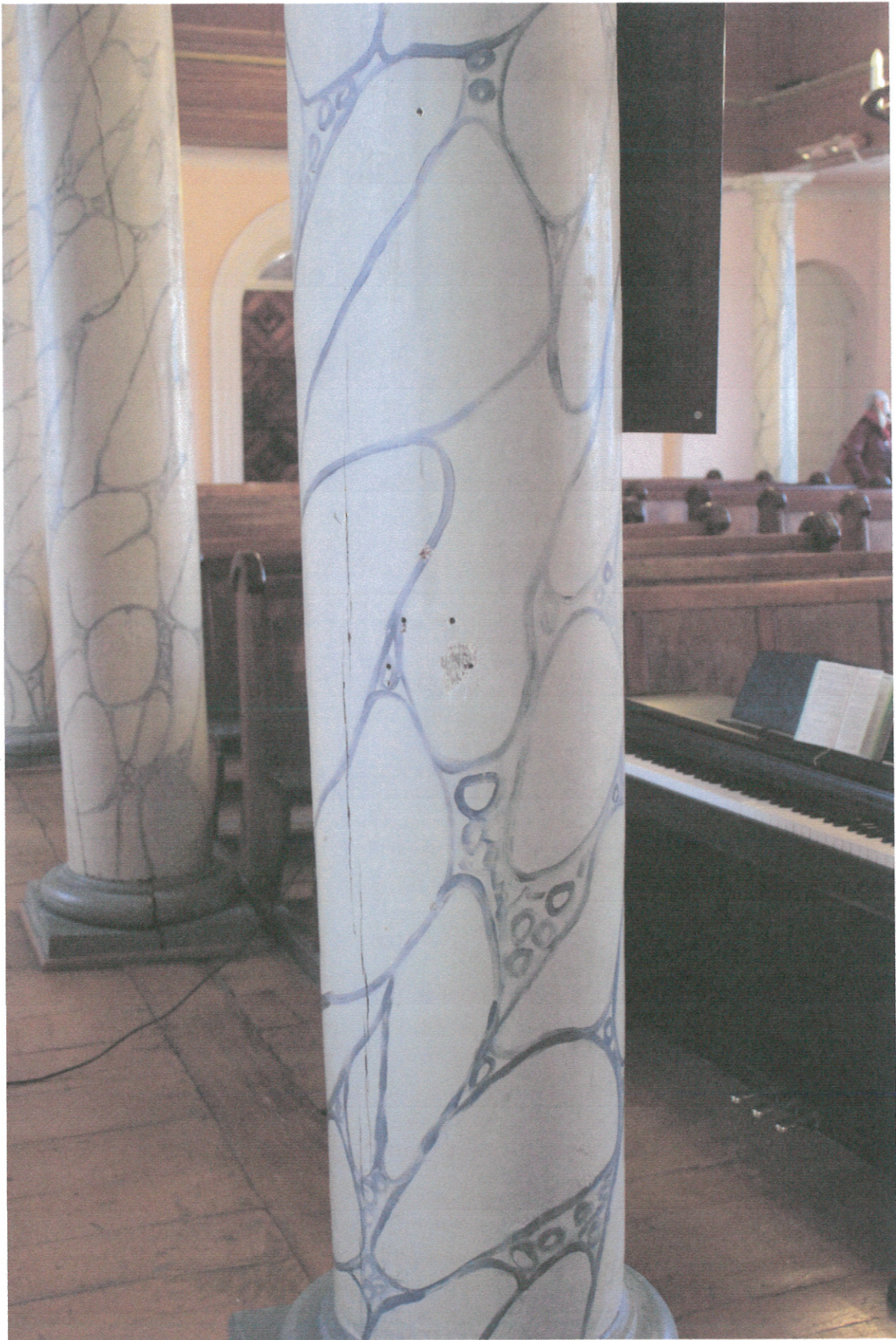
% sp - przyjęty z tabeli % stawki podstawowej za opracowanie 1 dcm²

r - przyjęty stopień rewaloryzacji

p - powierzchnia w dcm²

KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI

mgr Małgorzata Andron

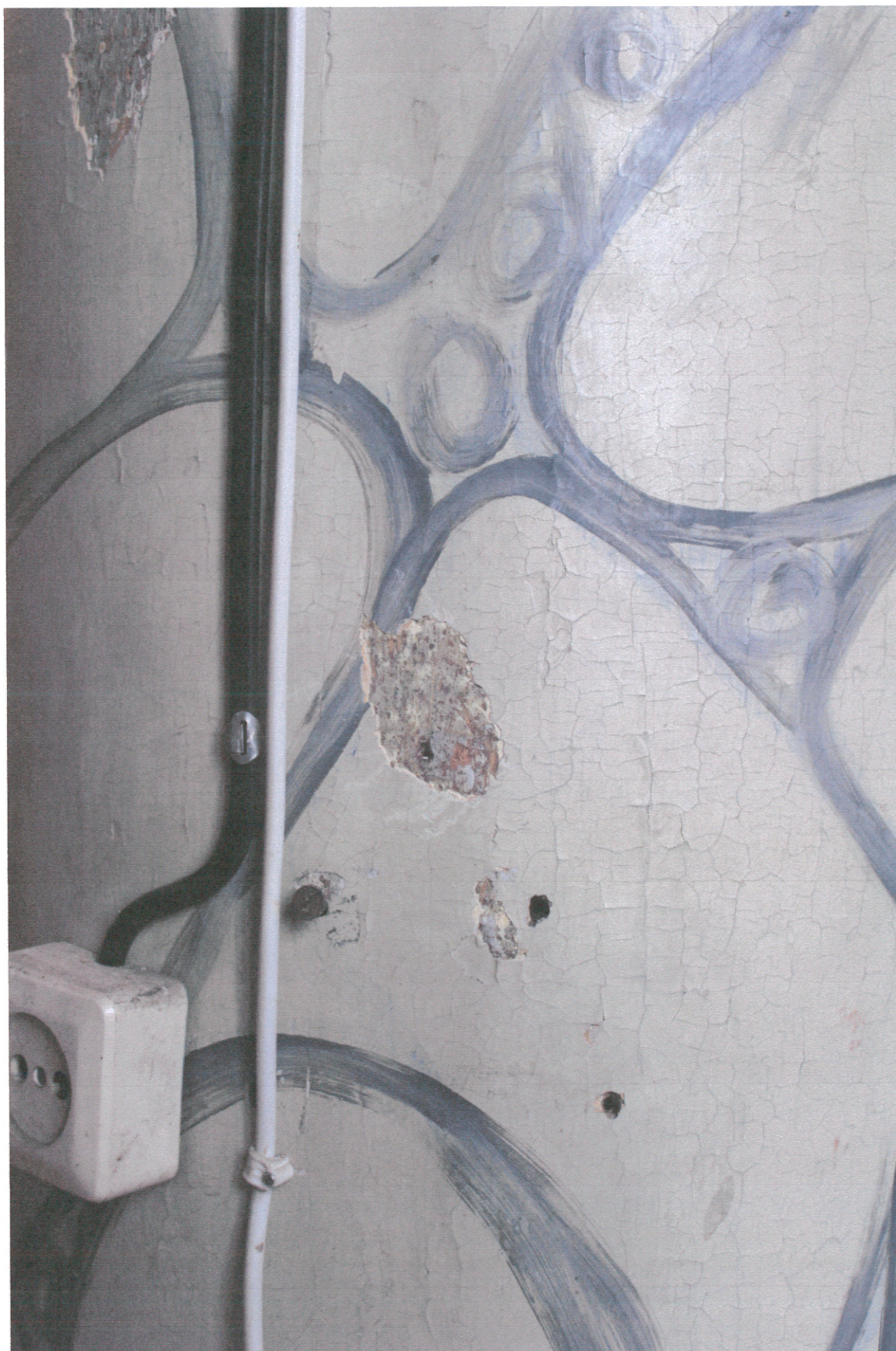
1. Kolumny w kościele św. Trójcy w Suwałkach – stan obecny

2. Uszkodzona baza kolumny w kościele św. Trójcy w Suwałkach – stan obecny

3. Kapitel kolumny w kościele św. Trójcy w Suwałkach – stan obecny

4. Odkrywka na kolumnie w kościele św. Trójcy w Suwałkach